

RAČUNOVODSKE REŠITVE V BANKAH

A. Uvod

Ta standard se uporablja pri sestavljanju predračunskih in obračunskih izkazov, v katerih so predstavljeni sredstva in obveznosti do njihovih virov ter prihodki in odhodki v izbranem obračunskem obdobju; uporablja se za zunanje poročanje, lahko pa tudi za notranje. Obdeluje

- a) razvrščanje računovodskih izkazov za zunanje poslovno poročanje,
- b) osnovno razčlenjevanje postavk v računovodskih izkazih za zunanje poslovno poročanje,
- c) prilagojeno razčlenjevanje postavk v računovodskih izkazih za zunanje poslovno poročanje,
- č) uskupinjevanje računovodskih izkazov za zunanje poslovno poročanje in
- d) razkrivanje postavk v računovodskih izkazih za zunanje poslovno poročanje.

V tem standardu obdelani računovodski izkazi so namenjeni izključno računovodskemu poročanju za zunanje poslovno poročanje ter primerjavi z računovodskimi izkazi drugih domačih in tujih bank. Opredeljuje ključne pojme in vsebuje tudi pojasnila, ne ukvarja pa se z oblikami poročanja za davčne ali statistične potrebe.

Ta standard se opira na mednarodni računovodski standard 30. Glede vrednotenja postavk v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida ter dodatnega razkrivanja je povezan s slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) 1-19, glede računovodskih izkazov za zunanje poslovno poročanje, proučevanje in informiranje pa s SRS 24-30.

Z bankami so v tem standardu mišljene banke, hranilnice in hranilno-kreditne službe ter druge osebe, ki v skladu z opredelitvami v zakonu o bančništvu opravljajo bančne storitve. Standard se nanaša na vsako tovrstno organizacijo, ne glede na to, ali njeno ime vsebuje besedo banka ali ne.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami ključnih pojmov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde (2002).

B. Standard

a) Razvrščanje računovodskih izkazov za zunanje poslovno poročanje

31.1. Računovodski izkazi banke so

- a) bilanca stanja,
- b) izkaz poslovnega izida,
- c) izkaz finančnega izida in
- č) izkaz gibanja kapitala.

Bilanca stanja je računovodski izkaz, v katerem je pošteno prikazano stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na koncu poslovnega leta ali medletnega obračunskega obdobja, za katero se sestavi.

Izkaz poslovnega izida je računovodski izkaz, v katerem je pošteno prikazan poslovni izid v obračunskem obdobju, za katero se sestavi.

Izkaz finančnega izida je računovodski izkaz, v katerem so pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev v obračunskem obdobju, za katero se sestavi.

Izkaz gibanja kapitala je računovodski izkaz, v katerem so pošteno prikazane spremembe sestavin kapitala v obračunskem obdobju, za katero se sestavi.

Računovodski izkazi se sestavljajo za splošne ali posebne namene. Za potrebe zunanjega poročanja se sestavljajo v predpisani obliki in z razčlenitvijo postavk, prikazano v SRS 31.2-31.6.

b) Osnovno razčlenjevanje postavk v računovodskih izkazih za zunanje poslovno poročanje

31.2. Bilanca stanja za zunanje poslovno poročanje banke se praviloma sestavi v dvostranski obliki in vsebuje najmanj te postavke:

A. BILANČNE POSTAVKE

I. Sredstva

1. Denar v blagajni in stanje na računih pri centralni banki
2. Državne obveznice in drugi vrednostni papirji za reeskont pri centralni banki
3. Posojila bankam
4. Posojila strankam, ki niso banke
5. Dolžniški vrednostni papirji, ki niso namenjeni trgovanju
6. Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju
7. Dolgoročne naložbe v kapital strank v skupini
8. Dolgoročne naložbe v kapital drugih strank
9. Neopredmetena dolgoročna sredstva
10. Opredmetena osnovna sredstva
11. Lastni deleži
12. Vpoklicani nevplačani kapital
13. Druga sredstva
14. Usredstvene (aktivne) časovne razmejitve

II. Obveznosti do virov sredstev

1. Dolgovi do bank
2. Dolgovi do strank, ki niso banke
3. Dolžniški vrednostni papirji
4. Drugi dolgovi
5. Udolgovane (pasivne) časovne razmejitve
6. Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške
7. Rezervacije za splošna bančna tveganja
8. Podrejene obveznosti
9. Vpoklicani kapital:
 - osnovni kapital
 - nepoklicani kapital (kot odbitna postavka)
10. Kapitalske rezerve
11. Rezerve iz dobička
12. Prevrednotovalni popravki kapitala:
 - splošni prevrednotovalni popravek kapitala
 - posebni prevrednotovalni popravki kapitala
13. Preneseni čisti poslovni izid (preneseni čisti dobiček ali prenesena čista izguba iz prejšnjih let)
14. Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) poslovnega obdobja

B. ZUNAJBILANČNE POSTAVKE

1. Možne obveznosti iz naslova akreditivov in indosamentov
2. Jamstva in sredstva, dana v zastavo
3. Prezete finančne obveznosti
4. Izpeljani finančni inštrumenti

31.3. Izkaz poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje vsebuje najmanj sledeče postavke:

1. Prihodki iz obresti in podobni prihodki
2. Odhodki za obresti in podobni odhodki
3. Čiste obresti in podobni prihodki (1 – 2)
4. Prihodki iz naložbenja v kapital
5. Prejete opravnine (provizije)
6. Dane opravnine (provizije)
7. Čiste opravnine (provizije) (5 – 6)
8. Prihodki iz finančnih poslov
9. Odhodki za finančne posle
10. Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) iz finančnih poslov (8 – 9)
11. Drugi poslovni prihodki
12. Stroški dela
13. Stroški materiala in storitev
14. Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih
15. Drugi poslovni odhodki
16. Izgube iz danih posojil in terjatev, zmanjšane za poplačila
17. Čisti znesek rezervacij za splošna bančna tveganja
18. Davek iz dobička iz rednega delovanja
19. Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) iz rednega delovanja
(3 + 4 + 7 + 10 + + 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18)
20. Izredni prihodki
21. Izredni odhodki
 - izredni odhodki brez prevrednotovalnega popravka kapitala
 - izredni odhodki za prevrednotovalni popravek kapitala
22. Poslovni izid zunaj rednega delovanja (20 – 21)
23. Davek iz dobička zunaj rednega delovanja
24. Davki, ki niso izkazani v drugih postavkah
25. Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) poslovnega obdobja (22 – 23 – 24)

31.4. Izkaz finančnega izida za zunanje poslovno poročanje se lahko sestavi po različici I ali II v skladu s SRS 26 - Oblike izkaza finančnega izida -, vendar se uporablja predvsem različica II, ki vsebuje te postavke:

A. Finančni tokovi pri poslovanju

a) Pritoki pri poslovanju

Dobljene obresti in obrestim podobni prihodki
Dobljene opravnine (provizije)
Prihodki od izterjanih odpisanih terjatev in danih posojil
Prihodki od naložbenja v kapital
Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) iz finančnih poslov
Drugi poslovni prihodki

b) Odtoki pri poslovanju

Dane obresti in obrestim podobni odhodki
Dane opravnine (provizije)
Plačila zaposlencem
Plačila za material in storitve
Drugi poslovni odhodki
Davki iz dobička
Skupaj poslovni prihodki/odhodki pred spremembami poslovnih sredstev in obveznosti

c) (Povečanja)/zmanjšanja poslovnih sredstev

Čisto (povečanje)/zmanjšanje vrednosti državnih obveznic in drugih vrednostnih papirjev za reeskont pri centralni banki (razen za prevrednotenje)

Čisto (povečanje)/zmanjšanje posojil bankam (razen za prevrednotenje)

Čisto (povečanje)/zmanjšanje posojil drugim strankam (razen za prevrednotenje)

Čisto (povečanje)/zmanjšanje vrednosti vrednostnih papirjev, namenjenih trgovanju (razen za prevrednotenje)

Čisto (povečanje)/zmanjšanje drugih poslovnih sredstev (razen za prevrednotenje)

č) Povečanja/(zmanjšanja) poslovnih obveznosti

Čisto povečanje/(zmanjšanje) bančnih vlog (depozitov) od bank (razen za prevrednotenje)

Čisto povečanje/(zmanjšanje) bančnih vlog (depozitov) od strank, ki niso banke (razen za prevrednotenje)

Čisto povečanje/(zmanjšanje) bančnih vlog (depozitov) iz poslovanja (razen za prevrednotenje)

d) Prebitek pritokov pri poslovanju ($a + c - b + \check{c}$) ali prebitek odtokov pri poslovanju ($b + \check{c} - a + c$)

B. Finančni tokovi pri naložbenju

a) Pritoki pri naložbenju

Dobljene obresti iz naložbenja
Prihodki od naložbenja v kapital in drugi prihodki od naložbenja
Pritoki pri prodaji dolžniških vrednostnih papirjev
Pritoki pri prodaji kapitalskih naložb
Pritoki pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev

b) Odtoki pri naložbenju

Odhodki za naložbenje
Odtoki pri nakupu dolžniških vrednostnih papirjev
Odtoki pri nakupu kapitalskih naložb
Odtoki pri nakupu opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev

c) Prebitek pritokov pri naložbenju (a – b) ali prebitek odtokov pri naložbenju (b – a)

C. Finančni tokovi pri financiranju

a) Pritoki pri financiranju

Drugi prihodki od financiranja
Prejeta posojila
Povečanje vrednosti dolžniških vrednostnih papirjev in podrejenih obveznosti (razen za prevrednotenje)
Pritoki pri izdaji novih delnic
Pritoki pri prodaji lastnih delnic

b) Odtoki pri financiranju

Dane obresti in drugi odhodki za financiranje
Dividende, ki jih plača banka
Odplačana posojila
Zmanjšanje vrednosti dolžniških vrednostnih papirjev in podrejenih obveznosti (razen za prevrednotenje)
Odtoki pri nakupu lastnih delnic

c) Prebitek pritokov pri financiranju (a – b) ali prebitek odtokov pri financiranju (b – a)

Učinki spremembe deviznih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike

Č) Končno stanje denarnih sredstev

x) Finančni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ad, Bc in Cc)

+

y) Začetno stanje denarnih sredstev

31.5. Izkaz gibanja kapitala za zunanje poslovno poročanje se sestavi v obliki razpredelnice, katere prvo razsežnost sestavljajo različne vrste kapitala:

- a) vpoklicani kapital,
- b) kapitalna rezerva ali vplačani presežek kapitala,
- c) rezerve iz dobička in znotraj njih posebej sklad lastnih delnic,
- č) preneseni čisti poslovni izid (preneseni čisti dobiček ali prenesena čista izguba) iz prejšnjih let,
- d) splošni prevrednotovalni popravek kapitala,
- e) posebni prevrednotovalni popravki kapitala,
- f) čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) poslovnega obdobja,
- g) skupaj kapital.

Te gospodarske kategorije so prikazane v stolpcih. Podatki v oklepaju so odbitne postavke.

31.6. V razpredelnici sestavljajo drugo razsežnost možni pojavi, ki povzročajo spremembo najmanj ene od naštetih gospodarskih kategorij. Ti pojavi so lahko:

A. Začetno stanje v obračunskem obdobju

B. Premiki v kapital

- a) Vpis (ali vplačilo) novega kapitala
- b) Splošno prevrednotenje kapitala
- c) Posebna prevrednotenja kapitala
- č) Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) poslovnega obdobja
- d) Vnos dela dobička za poravnavo izgube iz prejšnjih let
- e) Druga povečanja

C. Premiki v kapitalu

- a) Razporeditev čistega dobička v rezerve iz dobička
- b) Poravnava izgube iz prejšnjih let z delom dobička poslovnega leta
- c) Poravnava izgube iz prejšnjih let in poslovnega leta z rezervami iz dobička ali drugimi sestavinami kapitala
- č) Razporeditev sestavin kapitala v posebni sklad lastnih delnic
- d) Razpustitev sklada lastnih delnic z vračilom k prvotnim sestavinam kapitala
- e) Spojitev sestavin kapitala razen zakonskih rezerv in splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala v na novo opredeljeni osnovni kapital
- f) Izplačilo (obračun) dividend v obliki delnic
- g) Drugi premiki v kapitalu

Č. Premiki iz kapitala

- a) Izplačilo (obračun) dividend
- b) Vračilo kapitala
- c) Zmanjšanje posebnih prevrednotenij kapitala zaradi oslabitve sredstev
- č) Prenos posebnih prevrednotovalnih popravkov kapitala v poslovne prihodke
- d) Prenos posebnih prevrednotovalnih popravkov kapitala v finančne prihodke
- e) Druga zmanjšanja kapitala

D. Končno stanje v obračunskem obdobju

Te spremembe se prikazujejo v vrsticah v razpredelnici. Podatki v oklepaju so odbitne postavke. Odbitne postavke so lahko postavke A-D.

31.7. Teoretično možne postavke, ki pri posamezni banki ne prihajajo v poštev, se v uradni listini ne navajajo.

31.8. V izkazu gibanja kapitala v obliki ločenih razpredelnic se zaradi primerjave podatki prikazujejo v dveh stolpcih: v prvem uresničeni podatki za obravnavano obračunsko obdobje in v drugem uresničeni podatki za prejšnje obračunsko obdobje, ali v prvem načrtovani podatki za naslednje obračunsko obdobje in v drugem uresničeni podatki za obravnavano obračunsko obdobje, ali v prvem uresničeni podatki v obračunskem obdobju in v drugem načrtovani podatki za isto obdobje.

c) Prilagojeno razčlenjevanje postavk v računovodskih izkazih za zunanje poslovno poročanje

31.9. Osnovno razčlenjevanje postavk v računovodskih izkazih se prilagodi poročanju po področnih in območnih odsekih ter medletnemu poročanju.

31.10. Računovodski izkazi, sestavljeni za poročanje po področnih in območnih odsekih, zajemajo le po njih razporejene postavke.

31.11. Računovodski izkazi za medletno obdobje so zgoščeni, vendar morajo zajemati najmanj postavke iz zadnjih letnih računovodskih izkazov in izbranih pojasnil k posameznim izkazom.

31.12. Predračunski računovodski izkazi morajo biti metodično usklajeni z obračunskimi računovodskimi izkazi.

č) Uskupinjevanje računovodskih izkazov za zunanje poslovno poročanje

31.13. V skupinski bilanci stanja se izpusti pri sredstvih postavka A.I.7 ter vse postavke sredstev in obveznosti do njihovih virov, ki se nanašajo na odvisne stranke. V skupinski bilanci se dodasta pri obveznostih do virov sredstev postavki A II.9 Kapital manjšinskih lastnikov in A.II.14 Uskupinjevalni popravek kapitala.

31.14. V skupinskem izkazu poslovnega izida se izpustijo postavke finančnih prihodkov od povezanih strank in finančnih odhodkov za povezane stranke. V skupinski izkaz poslovnega izida se vnese postavka 21 Čisti dobiček manjšinskih delničarjev.

31.15. V skupinski izkaz finančnega izida se ne vnašajo postavke prejemkov in izdatkov oziroma pritokov in odtokov med odvisnimi strankami, kar pa ne spremeni obrazca zanj. Vanj se lahko vnese le postavka, ki se nanaša na manjšinske lastnike in manjšinski kapital.

31.16. V razpredelnico iz SRS 31.5. se vnese nov stolpec h Prevedbeni popravek kapitala. V razpredelnico iz SRS 31.6 se vneseta novi vrstici B.f Povečanje prevedbenih valutnih razlik in Č.f Zmanjšanje prevedbenih valutnih razlik.

d) Razkrivanje postavk v računovodskih izkazih za zunanje poslovno poročanje

31.17. Razkritja v zvezi z posameznimi postavkami v računovodskih izkazih morajo ustrezati zahtevam, pojasnjenim v SRS 1-30.

31.18. Banka razčleni postavko sredstev **1 Denar v blagajni in stanja na računih pri centralni banki** na domačo in tujo gotovino, poravnalni račun in račun obvezne rezerve ter druge obvezne vloge pri centralni banki.

31.19. V postavki sredstev **2 Državne obveznice in drugi vrednostni papirji za reeskont pri centralni banki** se za druge vrednostne papirje razkrijejo terjatve do

- a) podjetij, bank in finančnih organizacij v skupini ter
- b) drugih.

31.20. Banka razkrije postavko sredstev **3 Posojila bankam** v skladu z opredelitvami razkritij v SRS 3 ali 6 po

- a) valutah (domači, tujih),
- b) vrstah finančnih inštrumentov (bančnih vlogah /depozitih/, danih posojilih),
- c) povezavah z banko (strank v skupini in drugih strank),
- č) rokov preostale zapadlosti v plačilo (do leta dni in leto dni ali več),

- d) zneskih prevrednotovalnih popravkov zaradi oslabitve ter
- e) zneskih dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu dni po datumu bilance stanja in se prenesejo med kratkoročna posojila.

31.21. Banka razkrije postavko sredstev **4 Posojila strankam, ki niso banke**, v skladu z opredelitvami razkritij v SRS 3 ali 6 ter dodatno po valutah, povezavah z banko, rokih preostale zapadlosti v plačilo in sektorjih. Posebej prikaže znesek prevrednotovalnih popravkov zaradi oslabitve ter znesek nedonosnih danih posojil na datum bilance stanja in njim pripadajoči znesek obresti.

31.22. Banka razkrije postavko sredstev **5 Dolžniški vrednostni papirji** v skladu z opredelitvami razkritij v SRS 3 ali 6. Dodatno prikaže podatke po valutah in povezavah z banko, navede znesek dolžniških vrednostnih papirjev, ki zapade v plačilo v letu dni po datumu bilance stanja, posebej pa izkaže razliko med manjšo knjigovodsko in večjo tržno vrednostjo na datum bilance stanja ter znesek odkupljenih kratkoročnih in dolgoročnih vrednostnih papirjev.

31.23. Banka razkrije postavko sredstev **6 Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju**, v skladu s SRS 6.

31.24. Postavko sredstev **8 Dolgoročne naložbe v kapital drugih strank** banka razčleni na naložbe v kapital drugih bank in naložbe v kapital drugih strank, znotraj obojih pa na, neuskupinjene odvisne stranke in druge stranke. Prav tako prikaže, koliko naložb v kapital drugih strank je v državi in koliko v tujini. Za dodatna razkritja uporablja SRS 3.

31.25. Postavko sredstev **7 Dolgoročne naložbe v kapital strank v skupini** banka razčleni na naložbe v kapital bank in naložbe v kapital drugih strank v skupini. Prav tako prikaže, koliko naložb v kapital strank v skupini je v državi in koliko v tujini. Za dodatna razkritja uporablja SRS 3.

31.26. Postavko **13 Druga sredstva** banka razčleni po vrstah sredstev.

31.27. Banka razkrije postavko obveznosti **1 Dolgovi do bank** v skladu z opredelitvami razkritij v SRS 9 ali 11. Dodatno jo razčleni na zneske po valutah, vrstah obveznosti (bančnih vlogah /depozitih/, posojilih), povezavah z banko in rokih preostale zapadlosti v plačilo.

31.28. Banka razkrije postavko obveznosti **2 Dolgovi do strank, ki niso banke**, v skladu z opredelitvami razkritij v SRS 9 ali 11. Dodatno jo razčleni na zneske po valutah, vrstah obveznosti (bančnih vlogah /depozitih/, posojilih), povezavah z banko in rokih preostale zapadlosti v plačilo.

31.29. Postavko **4 Drugi dolgovi** banka razčleni po vrstah dolgov.

31.30. Banka razkrije postavko obveznosti **6 Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške** v skladu z opredelitvami razkritij v SRS 10.

31.31. Banka razkrije **zunajbilančne postavke** po vrstah in valutah. Poleg razkritij, navedenih v SRS 31.2.B, navede tudi znesek drugih (netveganih) zunajbilančnih postavk.

31.32. Banka razkrije tudi zneske po vrstah poslov, ki jih izkazuje **po pooblastilu**.

31.33. Postavko **1 Prihodki iz obresti in podobni prihodki** banka razčleni po vrstah sredstev, za katera so prejeti (postavke sredstev 1-5), in po vrstah prihodkov (rednih obrestih, zamudnih obrestih in obrestim podobnih prihodkih), postavko **2 Odhodki za obresti in podobni odhodki** pa po vrstah obveznosti, za katere so dani (postavke obveznosti 1, 2 in 3), in po vrstah odhodkov (rednih obrestih, zamudnih obrestih in obrestim podobnih odhodkih).

31.34. Za postavko **3 Čiste obresti in podobni prihodki** banka prikaže tudi podatke o povprečnih obrestnih merah po sredstvih, ki prinašajo obresti, in obveznostih, za katere se plačujejo obresti, ter opiše politiko obrestnih mer.

31.35. Postavko **10 Čisti poslovni izid iz finančnih poslov** banka razčleni na čisti dobiček ali čisto izgubo pri

a) poslih z

- dolžniškimi vrednostnimi papirji,
- vrednostnimi papirji, namenjenimi trgovanju,
- dolgoročnimi naložbami v kapital podjetij v skupini in
- dolgoročnimi naložbami v kapital drugih podjetij

ter učinkih njihovega vrednotenja s prevrednotovalnimi finančnimi prihodki in prevrednotovalnimi finančnimi odhodki;

b) deviznih poslih;

c) trgovanju z izpeljanimi finančnimi inštrumenti ter

č) drugih nakupih in prodajah (na primer nakupih in prodajah žlahtnih kovin).

31.36. Postavko **11 Drugi poslovni prihodki** banka razčleni po vrstah prihodkov.

31.37. Postavko **12 Stroški dela** banka razčleni v skladu s SRS 15 - Stroški dela in stroški povračil zaposlencem.

31.38. Postavko **13 Stroški materiala in storitev** banka razčleni v skladu s SRS 14 - Stroški materiala in storitev.

31.39. Za postavko 14 Amortizacija ter prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih banka prikaže zneska obračunane amortizacije za obdobje posebej za neopredmetena dolgoročna in posebej za opredmetena osnovna sredstva pa tudi uporabljeno metodo obračunavanja amortizacije ter osnovo za ugotavljanje prevrednotovalnih poslovnih odhodkov pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih.

31.40. Postavko **15 Drugi poslovni odhodki** banka razčleni na vrednostno pomembne postavke, pri čemer pojasni njihovo naravo.

31.41. Za postavko **16 Izgube iz danih posojil in terjatev, zmanjšane za poplačila**, banka prikaže posebej oblikovanje in posebej sprostitev prevrednotovalnih odhodkov oziroma prevrednotovalnih prihodkov po vrstah. Banka posebej prikaže znesek rezervacij, oblikovanih za zunajbilančne postavke.

31.42. Postavki **19 Izredni prihodki** in **20 Izredni odhodki** banka razčleni na glavne sestavne zneske in pojasni njihovo naravo.

C. Opredelitve ključnih pojmov

31.43. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Denar v blagajni in stanje na računih pri centralni banki** obsega gotovino v blagajni v domači valuti in tujih valutah pa tudi denarna sredstva na poravnalnem računu, računu obvezne rezerve in računih drugih vlog pri centralni banki. Terjatve do drugih bank se izkazujejo kot posojila bankam.
- b) **Državne obveznice in drugi vrednostni papirji (druge vrednostnice) za reeskont pri centralni banki** obsegajo menice iz portfelja, kupljene od bank ali drugih strank in primerne za reeskont pri centralni banki; dolžniški vrednostni papirji, ki so jih izdale državne inštitucije in niso primerni za reeskont pri centralni banki, se izkazujejo v postavki sredstev 5 ali 6.
- c) **Posojila bankam** obsegajo vse oblike finančnih naložb (dana posojila in bančne vloge /depoziti/ ter terjatve iz udenarjenih jamstev pa tudi finančni najem), ki izvirajo iz bančnih poslov z domačimi in tujimi bankami, ne glede na njihovo namembnost in rok vračila. Edina izjema so dolžniški vrednostni papirji in vrednostni papirji, namenjeni trgovanju, ki se izkazujejo v postavki sredstev 5 ali 6.

Poleg bank v duhu opredelitve v uvodu tega standarda se štejejo za banke tudi centralna banka, specializirane domače banke ter mednarodne in tuje banke.

Posojila strankam, ki se v duhu opredelitve v uvodu tega standarda ne štejejo za banke, se izkazujejo v postavki sredstev 4.

- č) **Posojila strankam, ki niso banke**, obsegajo vse oblike finančnih naložb (dana posojila in bančne vloge /depozite/ ter terjatve iz udenarjenih jamstev pa tudi finančni najem), ki izvirajo iz bančnih poslov z domačimi in tujimi strankami, ki niso banke, ne glede na njihovo namembnost in rok vračila. Edina izjema so dolžniški vrednostni papirji in vrednostni papirji, namenjeni trgovanju, ki se izkazujejo v postavki sredstev 5 ali 6.
- d) **Dolžniški vrednostni papirji (dolžniške vrednostnice)** obsegajo dolgoročne in kratkoročne dolžniške vrednostne papirje, ki niso namenjeni trgovanju ter jih izdajajo banke in druge stranke. Od dolžniških vrednostnih papirjev, ki jih izdajajo državne inštitucije, obsegajo le tiste, ki niso primerni za reeskont pri centralni banki.
- e) **Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju (vrednostnice, namenjene trgovanju)** obsegajo lastniške in dolžniške vrednostne papirje, namenjene trgovanju.
- f) **Dolgoročne naložbe v kapital strank v skupini** obsegajo dolgoročne finančne naložbe v kapital bank in v kapital drugih strank v skupini. Katera podjetja se štejejo za podjetja v skupini, je opredeljeno v 9. točki Uvoda v slovenske računovodske standarde.
- g) **Dolgoročne naložbe v kapital drugih strank** obsegajo dolgoročne finančne naložbe v kapital v duhu SRS 3. Obvezno se razčlenijo na naložbe v kapital bank in naložbe v kapital drugih strank, pri čemer so izvzete naložbe v banke in druge stranke v skupini, ki se izkazujejo v postavki 7.
- h) **Druga sredstva** obsegajo material in drobni inventar, žlahtne kovine, terjatve za obresti in opravnine (provizije), zaloge (tudi sredstva, pridobljena za poplačilo terjatev, ki jih banka namenja prodaji), presežke sredstev iz notranjih razmerij in poslovanja po pooblastilu ter druga sredstva, ki se ne izkazujejo v drugih postavkah. Med letom se v tej postavki izkazuje tudi presežek odhodkov nad prihodki.
- i) **Dolgovi do bank** obsegajo vse vrste dolgov do domačih in tujih bank ne glede na namembnost in obliko. Izjema so dolgovi, za katere so bankam dani dolžniški vrednostni papirji, ki se izkazujejo v postavki dolgov 3.

Poleg bank v duhu opredelitve v uvodu tega standarda se štejejo za banke tudi centralna banka, specializirane domače banke ter mednarodne in tuje banke.
- j) **Dolgovi do strank, ki niso banke**, obsegajo vse vrste dolgov do upnikov, ki niso banke v duhu točke c drugega odstavka SRS 31.43. Izjema so dolgovi, za katere so strankam, ki niso banke, dani dolžniški vrednostni papirji, ki se izkazujejo v postavki dolgov 3.
- k) **Drugi dolgovi** obsegajo dolgove iz notranjih razmerij in poslovanja po pooblastilih ter druge dolgove, ki se ne izkazujejo v drugih postavkah dolgov. Med letom se v tej postavki izkazuje tudi presežek prihodkov nad odhodki.
- l) **Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške** se razčlenijo po vrstah obveznosti. Mednje se štejejo tudi posebne rezervacije, oblikovane glede na posebna tveganja, ki izhajajo iz posameznih poslov oziroma skupin posameznih poslov. V tej postavki se izkazujejo tudi posebne rezervacije, ki jih banke oblikujejo zaradi tveganja neizterljivosti terjatev iz zajamčenih vlog v primeru stečaja druge banke.
- m) **Rezervacije za splošna bančna tveganja** se lahko oblikujejo za kritje morebitnih izgub zaradi tveganj, ki izhajajo iz celotnega poslovanja banke.
- n) **V zunajbilančnih postavkah** se izkazujejo prevzete in možne obveznosti po različnih finančnih inštrumentih: možne obveznosti iz naslova akreditivov in indosamentov, jamstva in sredstva, dana v zastavo, ter prevzete finančne obveznosti in obveznosti iz izpeljanih finančnih inštrumentov.

- o) **Poslovanje po pooblastilu** obsega posle, ki jih banka opravlja v tujem imenu in za tuj račun.
- p) **Prihodki iz obresti in podobni prihodki** ter **Odhodki za obresti in podobni odhodki** obsegajo tudi
- prihodke v zvezi s sredstvi, ki se izkazujejo v postavkah 1-5 sredstev v bilanci stanja ne glede na način izračuna; mednje se vštevajo tudi prihodki od pribitka na ceno in odbitnih obresti (diskontov) ter prihodki od vrednostnih papirjev s stalnim donosom;
 - odhodke v zvezi z obveznostmi, ki se izkazujejo v postavkah 1-3 obveznosti v bilanci stanja ne glede na način izračuna; mednje se vštevajo tudi odhodki od pribitka na ceno in premije;
 - prihodke in odhodke, ki izvirajo iz pokritih rokovnih (terminskih) pogodb, razporejene po zapadlosti pogodb in po naravi podobne obrestim.
- r) **Prihodki od naložbenja v kapital** obsegajo dividende in druge prihodke, dosežene med posedovanjem vrednostnih papirjev, od vrednostnih papirjev, namenjenih trgovanju, in od dolgoročnih naložb v kapital (tudi tistih v stranke v skupini), torej prihodke v zvezi s sredstvi, ki se izkazujejo v postavkah sredstev 6, 7 in 8 v bilanci stanja.
- s) **Prejete opravnine (provizije) in Dane opravnine (provizije)** obsegajo prejete opravnine (provizije) kot prihodek od storitev, opravljenih za tretjo stranko, in dane opravnine (provizije) kot odhodek za storitve, ki jih opravi tretja stranka, še posebej
- opravnine (provizije) za jamstva, za vodenje posojil za račun drugih posojilojemalcev in za posle z vrednostnimi papirji za račun tretje stranke;
 - opravnine (provizije) ter druge odhodke in prihodke v zvezi s plačilnimi posli, pa tudi računovodsko-administrativne odhodke za opravnine (provizije) za shranjevanje vrednostnih papirjev in poslovanje z njimi;
 - opravnine (provizije) za poslovanje s tujimi valutami ter za prodajo in nakup kovancev in žlahtnih kovin za račun tretje stranke;
 - opravnine (provizije) za posredovanje v zvezi s pogodbami o varčevanju in zavarovanju ter posojila na tej podlagi.
- š) **Čisti poslovni izid iz finančnih poslov** obsega čisti dobiček ali čisto izgubo pri
- poslih s kakršnimikoli vrednostnimi papirji, tudi zaradi učinkov vrednotenja;
 - deviznih poslih;
 - poslih z izpeljanimi finančnimi inštrumenti ter
 - drugih poslih, tudi nakupih in prodajah žlahtnih kovin.
- t) **Zneski, plačljivi na zahtevo (zneski na vpogled)**, obsegajo zneske, ki se lahko dvignejo kadarkoli brez odpovedi ali katerih rok zapadlosti v plačilo ali odpovedni rok je 24 ur oziroma en delovni dan.
- u) **Preostala zapadlost v plačilo** je zapadlost v plačilo med datumom bilance stanja in datumom zapadlosti posameznega obroka posojila ali obveznosti v (od)plačilo.
- Obdobja (roki) preostale zapadlosti v plačilo so obdobja, za katera se prikazujejo seštevki obrokov, ki bodo v njih zapadli v plačilo na račun posojil in obveznosti, izkazanih v bilanci stanja. Ta obdobja, šteta od datuma bilance stanja, so
- do meseca dni,
 - več kot en mesec do treh mesecev,
 - več kot tri mesece do enega leta,
 - več kot eno leto do pet let,
 - več kot pet let.
- v) **Odpovedni rok** je obdobje med datumom, ko je dana odpoved, in datumom, določenim za (od)plačilo.

Č. Pojasnila

31.44. Pojasnila v SRS 24 in 25 se uporabljajo tudi v SRS 31, če v pojasnilih v SRS 31 ni določeno drugače.

31.45. Banka razčleni bilančne postavke po valutah tako, da zneske postavk razčleni na del, ki ga v svojih poslovnih knjigah izkazuje samo v domači valuti, in del, ki ga v njih izkazuje v več tujih valutah, preračunanih v domačo valuto.

31.46. Banka **razčleni** postavke sredstev, obveznosti, prihodkov, odhodkov ali zunajbilančne postavke **po povezavah z banko** na

- a) postavke do strank v skupini, ne glede na to, ali so dokazane s potrdili (postavke do strank v skupini);
- b) postavke do strank, s katerimi je povezana z naložbami v njihov kapital, ne glede na to, ali so dokazane s potrdili (postavke do povezanih strank);
- c) postavke, ki izkazujejo izpostavljenost do delničarjev, članov uprave (ravnateljstva) in nadzornega sveta.

31.47. Banka razčleni bilančne postavke po sektorjih takole:

- a) nefinančne družbe obsegajo ne glede na sektor lastništva dejavnosti, ki se po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev uvrščajo v skupino S.11;
- b) finančne družbe obsegajo ne glede na sektor lastništva dejavnosti, ki se po standardni klasifikaciji inštitucionalnih sektorjev uvrščajo v skupino S.12;
- c) državni sektor obsega negospodarske dejavnosti, ki se po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev uvrščajo v skupino S.13;
- č) gospodinjstva so vse osebe, ki se po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev uvrščajo v skupino S.14;
- d) neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom so pravne osebe, ki oskrbujejo gospodinjstva in se po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev uvrščajo v skupino S.15;
- e) tuje osebe so osebe, ki se po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev uvrščajo v skupino S.2.

31.48. Banka **razčleni bilančne postavke po preostali zapadlosti v plačilo** tako, da zbirne zneske sredstev oziroma obveznosti razčlenjuje na

- a) kratkoročna sredstva oziroma obveznosti s preostalo zapadlostjo v plačilo
 - na zahtevo oziroma vpogled,
 - do enega meseca,
 - več kot en mesec do treh mesecev,
 - več kot tri mesece do enega leta;
- b) dolgoročne terjatve oziroma obveznosti s preostalo zapadlostjo v plačilo
 - več kot eno leto do pet let in
 - več kot pet let.

31.49. Banka razčleni bilančne postavke po izterljivosti terjatev tako, da zbirni znesek sredstev razčleni na

- a) redne terjatve,
- b) dvomljive in sporne terjatve ter
- c) popravke vrednosti terjatev.

31.50. Denarna sredstva in denarni ustrezniki za potrebe izkaza finančnega izida za zunanje poslovno poročanje so

- a) denar v blagajni in stanje na računih pri centralni banki (z zapadlostjo do 3 mesecev),
- b) državne obveznice in drugi vrednostni papirji za reeskont pri centralni banki (z zapadlostjo do 3 mesecev),
- c) posojila bankam (z zapadlostjo do 3 mesecev),
- č) dolžniški vrednostni papirji (z zapadlostjo do 3 mesecev) in
- d) vrednostni papirji, namenjeni trgovanju.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

31.51. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji 12. oktobra 2001. Minister za finance je dal soglasje k njemu. Banke, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu, ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2002, preostale banke pa s prvim poslovnim letom, ki se začne po tem datumu. Z uveljavitvijo tega standarda preneha veljati SRS 31 - Računovodske rešitve v bankah (1993).